

EU-2/2010.
(EU-2/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Foglalkoztatási és munkaügyi bizottsága**
Európai ügyek albizottságának
2010. december 3-án, pénteken, 10 óra 9 perckor
a Képviselői Irodaház 128. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Napirendi javaslat

1. Dr. Óry Csaba EU parlamenti képviselő tájékoztatója a 2011. évi magyar elnökség felkészülésének munkaügyi tárgyú kérdéseiről
2. A munkaügy nemzetközi rendszerének bemutatása, az Európai ügyek albizottsága lehetőségei a bekapcsolódásra
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Spaller Endre** (KDNP), az albizottság elnöke

Helyettesítési megbízást adott:

Dr. Czira Szabolcs (Fidesz) Spaller Endrének (KDNP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók:

Dr. Óry Csaba, EU parlamenti képviselő
Emőd Pál (MTI)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 9 perc)

SPALLER ENDRE (KDNP), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Köszöntöm Öry Csaba urat, EU parlamenti képviselőt.

Két dolog érdekelne engem alapvetően, az egyik a jövő évi EU-elnökség és abban a mi dolgaink, a másik pedig az, hogy mintegy ilyen albizottság hol tudunk mi csapásirányt találni, egy kicsit jobban hozzájárulni itt a bizottság munkájához. Ha jól tudom, te is vezetted ezt az albizottságot korábban.

DR. ÖRY CSABA: Nem, Bernáth Ildikó vezette, én alelnök voltam a bizottságban. De ez már jó régen volt, 2004-ig. 2004-től vagyok EP-képviselő.

ELNÖK: Engem ez a két téma érdekelne igazából.

DR. ÖRY CSABA: Jó, egyelőre azt hallom, hogy elég jó benyomás van a magyarokról. Volt kint egy kormányülés, az Andor Lászlóval beszéltem két napja, és azt mondta, hogy kifejezetten jó benyomást tettek. Nagyon dicsérték a Czombát. De a miniszterekre is azt mondták, hogy jól szerepeltek. És általában az a benyomás, hogy a magyaroktól egy jó elnökséget várnak.

Ez teljesen független attól, hogy vannak-e vitáink az unióban. A belgáknak, a spanyoloknak is állandóan voltak vitáik, ráadásul egy csomó belpolitikai zűrzűk volt. Ehhez képest az mindenkit megnyugtat, hogy nagy valószínűséggel belpolitikai instabilitás nem fenyegeti a magyar elnökséget, mert a kétharmados többség egyértelmű politikai támogatást jelent a kormánynak.

A Györi Enikő a felelős az európai uniós elnökségért. Gyakorlatilag most sorra jönnek a parlamenti bizottságok, tegnap itt volt az Európa Parlament delegációja és találkozott a kormánnyal, ma a parlament néppárt elnöksége fog találkozni ugyancsak a kormánnyal. De majdnem minden bizottság itt volt, mi azt hiszem, két hete voltunk a Foglalkoztatási bizottságban. Tehát mindenki tájékozódik, és általában az a benyomás, hogy rendben van, tudják, hogy mit akarnak, mit csinálnak és két halvány elnökség után arra számít mindenki, hogy lesz egy határozott elnökség.

Hosszú idő óta készültünk rá, hogy milyen fontos témákat fogunk mi itt felvetni, a Duna-stratégiától kezdve mindenfélét. Az élet keresztülírta a számítást, az uniót kell megmenteni, most ez az új program, és mindenki arra számít, hogy Magyarország képes lesz aktív szerepet játszani azokban az egyeztetésekben, amelyek ehhez kellenek. Itt akár az eurorendszerrel van szó, akár a 2020-as stratégiáról.

ELNÖK: Ez felülírja egyébként a Duna-stratégiát?

DR. ÖRY CSABA: Persze, nyilván lesz, aki azzal is foglalkozik, de hát meg kell oldani az aktuális problémákat, azok jönnek előre. A franciáknak is voltak prioritásaik, aztán a grúz háborútól kezdve gázválságig minden volt. Azzal foglalkoztak ők is elsősorban, hogy azokat megoldják. Itt van az EU 2020-as stratégia, és nyilván van egy csomó folyó ügy, ami elkezdődött valamikor, most tart valahol, aztán megy majd tovább. Ezeket normálisan menedzselni kell, de ebben én nem látok problémát. Kapcsolatban állunk mi is, a bizottság is a megfelelő tárcákkal, megvannak a megfelelő felelősök, emberek, tehát itt ez megy a maga útján.

ELNÖK: Lesznek olyan dossziék, amiket le fogunk tudni zárni?

DR. ÓRY CSABA: Ez jó kérdés, mert csúsznak dossziék. A mi területünkön, ami érdekes lehetne, az a kiküldetési irányelv, mi inkább a magyar uniós elnökség második felére esik, nyilván nem fogjuk tudni lezárni. A munkaidő aránya meg sem érkezik, az majd utánunk jön valamikor. Ami fontos dosszié lenne, az egy munkavédelmi tárgyú dosszié. Az elektromágneses rezonancia irányelv, ennek meg kellett volna jönnie novemberben, nem jött meg. Most újabb kiegészítéseket kértek a bizottságtól, tehát úgy tűnik, hogy márciusra jön, tehát csak elkezdni fogjuk tudni. Ez nagy horderejű, mert az elektromágneses rezonanciában szinte minden kütyü, ami körülöttünk van, érintett, a számítógéptől kezdve a mobiltelefonig. Ennek megfelelően nyilvánvalóan a világ nagy multicegeinek a kétharmada érintett lesz a dologban, és ott fog kilincselni a parlament folyosóján.

ELNÖK: És mi ennek a témája? Csökkenteni kell ezt?

DR. ÓRY CSABA: Hát csökkenteni kell. Vannak különféle problémák. Nekünk például kifejezetten érdekünk az, hogy az MRI ne kerüljön bele, mert az egész egészségügyi ellátási rendszerben problémákat jelenthetne. De nyilván felül kell vizsgálni a normatívákat, változnak a technikai normák, vannak újabb kutatások, hogy milyen típusú veszélyeket jelent. Nem láttam még bele, hogy mi van benne, mert nem kaptuk még meg az anyagot a bizottságtól. Ezek ilyen típusúak szoktak lenni. És van egy alapirányelv jó régről, talán 1973-ból általában a munka- és egészségvédelemről, ami – mint tudjuk – uniós hatáskör. Tehát itt nem is arról van szó, hogy valamilyen ajánlást fogalmazunk meg, mert ez az unió hatásköre. Nem nemzeti hatáskörben van, éppen azért, mert életet, egészséget, versenyjogot, sok mindent érint. És hát ilyenkor, mikor dolgozom, a munkáltató felelős az én biztonságomért. Tehát, ha a kezembe ad egy mobiltelefont és az nekem bajt okoz, akkor a munkáltatónak kell felmérni azt, hogy jelent-e kockázatot, megelőző intézkedéseket tenni, tervet készíteni arról, hogy hogy fog engem megvédeni a bajtól, amit rám hoz. Tehát ilyen típusú dolgok vannak. Ezek pénzbe kerülnek, és akkor rögtön felvetődik, hogy na de kinek a dolga. Azt tudom mondani, hogy a saját mobiltelefonom, garantálom, hogy minden cég azt fogja mondani, hogy mindenki a saját telefonját használja. Hogy tudja ő azt megkülönböztetni, hogy ez a hétvégén vagy magánbeszélgetést folytat vagy hivatali, és miért pont ő fizessen. Ezt csinálták annak idején az optikai sugárzással is.

Miért mi dolga van neki ezzel a dologgal? Azt nem lehet megkülönböztetni, hogy az a hétvégén a strandon volt vagy pedig hét közben a munkában. Nagy cirkuszok voltak.

Ennek én voltam a jelentéstevője még az előző parlamentben, azt úgy képzeld el, hogy az Angela Merkel telefonált a parlament elnökének, hogy nem lehet-e ezt a hülye magyart visszafogni egy kicsit. Ez én voltam. Nagy érdeklődés van körülötte. Ez egy nagy dosszié lesz. Úgyhogy én kértem is az Enikőéket, hogy találjuk meg azokat a jó szakértőket a tanács részéről, akikkel el lehet kezdeni dolgozni, mert nyilván az azért befolyásolja, hogy mire jutunk.

Aztán meglátjuk, mi szeretnénk lezárni a tárgyalásokat Horvátországgal, ez nekünk nagyon érdekünk. Homályos ígéretetek vannak rá, hogy ki mindenki támogatja. Nem lehet tisztán látni ebben a dologban, biztos, hogy az angolok ellenzik, ők már csak tradicionális okok miatt is.

EMÖD PÁL (MTI): Van egyébként belépési program vagy időpont, hogy mikor kéne bejönniük? 2011-12?

DR. ÓRY CSABA: Ha le tudnák zárni és alá tudnák írni a szerződést, akkor ez utána a ratifikációktól függ. Magyarországnak jóvá kell hagynia. Azok egy évnél hamarabb nem

szoktak lezárulni. Ezek a procedúrák. Elvben lezárulhat, de kis esély van rá. Tehát meg kell várni, amíg 27 ország kormánya és parlamentje jóváhagyja. De mindegy, az már más. Onnantól kezdve az történik, ők lényegében már onnantól kezdve tagok, már megfigyelőt küldhetnek a parlamentbe, részt vehetnek a tanácskozásokon, akik szavazati jog nélkül ugyan, de már vannak, ott lehetnek. Tehát ez már egy más státus.

ELNÖK: És az angolok miért ellenzik?

DR. ÓRY CSABA: A jó ég tudja, történelmi okok miatt. Ez az ő felségterületük volt valamikor, állandóan azzal jönnek, hogy az egészet együtt kéne felvenni, nem külön-külön. A szlovéneknek sem örültek ilyen szempontból, alapvetően a szerbeket nyomják, és igyekeznek mindenkit megakadályozni, hogy a szerbek előtt más ne kerüljön be. Tehát nem látom át pontosan, de mindig ugyanígy jönnek elő az angolok ezzel. Nem egyszerű dolog. A horvátok tulajdonképpen jól állnak, csak szándék kérdése az unió részéről. Mi a magyar elnökséget szeretnénk erre kihasználni. Mindenképpen szeretnénk arra kihasználni és mindegy, hogy milyen világégés van, hogy milyen főben járó problémákat kell megoldani, hogy magára a közép-európai térségre és annak a sajátosságaira több figyelem kell hogy essen. És ehhez nagyon jó az, hogy minket a lengyelek követnek. Tehát ilyen értelemben közösen tudunk építkezni, úgyhogy nem véletlen, hogy az Orbán első útja Lengyelországba vezetett. Nem véletlen, hogy most ugye járja körbe az uniós országokat, és minden miniszterelnökkel tárgyal, hogy mi a problémájuk, mit szeretnének megoldani, mire várnak, tehát nyilván nem pillanatnyi ötleteken múlik ez, hanem ez egy tudatos program, hogy körbejárja az uniós országokat, felkészülendő a magyar elnökségre. Legalábbis a nagy részébe el fog jutni.

Ez mindenféleképpen egy olyan program, ami nekünk fontos lenne. Aztán majd nagyon fontos lesz az Európa 2020-nál, körülbelül márciusra beérkeznek, és a júniusi ülésre lényegében értékeli a nemzeti reformprogramokat, ugye az európai 2020-as stratégia az úgy épül fel, hogy most megvannak a keretek, az utolsó, ami hiányzott ahhoz, hogy rögzüljön a stratégia, az pont az én irányelvem volt, a foglalkoztatási irányelvek, tehát ez rendben van, innentől kezdve például Magyarország elküldte az előzetest. Van, aki még nem küldte el, éppen tegnapelőtt kérdeztem a biztost, hogy hogyan állunk ezekkel a dolgokkal. Mondta, hogy vegyes. Van, aki már elküldte, van, aki még nem küldte el, de mindegy, jönnek be ezek a nemzeti reformtervek, ezeket valahogy egységesíteni kell, és ennek alapján majd egy tanácsulésen további részletes programok lesznek. Most eddig, ha jól emlékszem, a mi területünkön az Andor is koordinál, meg a görög nő, aki az oktatási biztos. Az esélyegyenlőségi. Tehát több biztos közösen érintett a dologban, de alapvetően, igen, az Andor is benne van. Bár sajnos azt kell mondjam, az ő portfóliója nem túl erős portfólió, tehát igazából nagy lehetőségei nincsenek. Kulturált pasi, lehet vele normálisan együtt dolgozni, de a korlátai megvannak, tehát nem a legerősebb portfóliók közé tartozik.

Tehát ez mindenféleképpen fontos lesz.

ELNÖK: És milyen szerepünk lesz nekünk ebben?

DR. ÓRY CSABA: Hát gyakorlatilag itt fognak tárgyalni, minden uniós rendezvény itt lesz. Az unió szinte minden fontos szervezete állandóan itt lesz Magyarországon, a fontosabb ülések Gödöllőn lesznek, mert az elmúlt húsz évben nem sikerült Budapestet olyan állapotba hozni, hogy lehessen normálisan közlekedni benne. Ebből az következik, hogy találtunk egy olyan helyszínt, egyébként helyesen és ügyesen, ahová a repülőtérrel közvetlenül lehet menni Gödöllőre és ott van negyedóra alatt mindenki. Tehát ilyen szempontból ez egy jó választás és jó döntés, de hát ez eleve a gyengeségre mutatott rá, tehát a gyengeségből csináltunk erényt, mert a Gödöllői Királyi Kastély egy gyönyörű szép hely,

tehát valószínűleg rendben lesz. De nem lehetne ilyen nagy delegációkat állandóan mozgatni, így is probléma lesz belőle, nincs elég szállodánk, nincs elég olyan termünk, ahol húsz nyelvre lehet tolmácsolni vagy akár csak tíz nyelvre lehet tolmácsolni. Bizonyos gyengeségek azért megmutatkoznak ilyenkor.

Úgyhogy ez egy fontos lehetőség lesz, itt azért tudunk valamit tenni.

ELNÖK: Az európai romastratégia?

DR. ÖRY CSABA: Ez egy komoly lehetőség, hogy legyen belőle valami. Ezek a sok szempontból vitatott, de ugyanakkor érzékeny és más szempontból meg respektálható konfliktusok, amik Olaszországban, Franciaországban kialakultak a romák környékén, ezek eléggé felkeltették az érdeklődést. Mi itt viszonylag jó helyzetben vagyunk, egyrészt van egy csomó tapasztalatunk már, van egy kompetens felelős államtitkárunk a Balog Zoltán szemében, akiről szuperlatívuszokban beszél mindenki. Tehát tényleg, akivel találkozott eddig, mindenki agyba-főbe dicsérte. Nekünk van az egyetlen cigány képviselőnk a parlamentben, Járóka Lívia, a Néppártnak van egyedül programja erről. Tehát ilyen szempontból jól állunk a dologban. A Néppárton belül Orbán Viktor vetette fel ezt néhány évvel ezelőtt, hogy kellene egy európai romastratégia, és ő volt a felelős érte a Néppárt alelnökeként, hogy ez ügyben haladjunk előre. Tehát tulajdonképpen egy csomó munka van már mögöttünk, ami most hogy fogadókészség lett az Európai Unió egésze részéről, ezek most mind előbbre vihetők. Most kezdődik a vita a 2013-as költségvetésről, tehát a következő hétéves, a 14-21-es költségvetésről. Itt ez már azt jelentheti, hogy némi pénz és közös erőfeszítés is kerülhet mögé, feltéve, hogy az unió nem esik szét addig. A romastratégia ilyen szempontból egy sikertörténet lehet adott esetben, ha jól meg tudjuk oldani.

A 2011-es költségvetés mostani híreim szerint, úgy tűnik, hogy azt megússzuk, tehát állítólag decemberben szavazhatunk róla.

ELNÖK: Első körben ezt elutasította a parlament?

DR. ÖRY CSABA: Igen, elutasítottuk első körben. Most tett valami gesztust a Tanács. Úgyhogy most megvan az esély arra, hogy arcvesztés nélkül mi is visszavonuljunk. Itt alapvetően a probléma az, hogy ilyen intézményközi viták vannak. A lisszaboni szerződés nagyon világosan megnövelte a parlament jogosítványait. Ugyanakkor az egész 2020-as stratégia és gondolkodásmód arról szólt, hogy erős kormányzás kell, ja igen, a gazdasági kormányzás ez ügyben is tulajdonképpen ránk hárul, hogy ennek a tényleges tartalma megfogalmazódjon. De ezt úgy képzeljük el, hogy a Tanács az, amelyik aktív szerepet játszik, és ő kormányoz. Most ebbe nehezen fér bele ez a kötözködő, hozzájuk képest lassú parlament. Mert 3-4 hónap, amíg egy-egy dolgot végigtárgyalunk, bizottságokban módosítókkal, plenárison, tehát megvan ennek a maga menetrendje. Hát ez ilyen szempontból nehezebben megy. És igyekeznek állandóan olyan feltételeket szabni, ahol tulajdonképpen abszolút nem vesznek minket figyelembe. És ez a költségvetési vita azért is robbant ki, mert lényegében a parlament beleszólásait sértő előterjesztések voltak. De hát ez abszolút így van, tehát a foglalkoztatási irányelveket úgy akarták, azt mondták nekem, mikor megjött végre a bizottságtól a szöveg, hogy akkor én most két hét alatt csináljam meg a jelentést és három hét alatt szavazza meg a parlament. Mondtam nekik, hogy nem csinálom meg két hét alatt. Ott őrjöngtek, és végül az volt, hogy a Buzek elment Rompuy-hoz és azt mondta, hogy ez nem megy. Ez nem megy, a parlamentnek van egy rendje, a parlament maga sem akarja a jelentést, kénytelenek voltak várni szeptemberig, amíg elkészültünk a dologgal annak rendje szerint. Ráadásul alapvetően meg is változtattuk magát a jelentést, úgyhogy végül jó néhány dolog bele is került a jelentésben, először a parlament történetében, hogy a Tanács respektál néhány

pontot. De ez is egy ilyen meccs volt, hogy még új a lisszaboni szerződés, még nem pontosan alakultak ki a kompetenciák, a mozgásterek és hát ennek megfelelően ezek különféle vitákhoz vezettek. Maga a vita egyébként nem jó, tehát szerintem, mikor ennyi baj van körülöttünk, az egyáltalán nem jó, hogy az unió saját magával és az intézmények a saját problémáikkal foglalkoznak.

Tehát én azt gondolom, hogy ezen jó minél hamarabb túllenni. Úgyhogy csak üdvözölni tudom azt, hogyha tényleg most augusztusra vagy december végére le tudjuk zárni ezt a dolgot. Mert teljesen fölösleges. Ráadásul egy csomó tényleges kellemetlenséggel jár együtt, mert ha nincs költségvetés, akkor egytizenkettedezés van, mindig az előző évi, tehát a jelenlegi, a 2010-es költségvetés egytizenkettédét folyósítják. Ez minden olyan esetben, ahol nagyobb kifizetések történnek az év elején, mondjuk a közös agrárpolitikában, az azt jelenti, hogy azok az országok, akik az év elején fizetik ki az agrártámogatásokat, ott a parasztok megszívják, de igen rendesen.

ELNÖK: Mert a kormányoknak kell előlegezni.

DR. ÖRY CSABA: A mi esetünkben mint látjuk, ez nem egyszerű feladat. Úgyhogy ilyesmi vannak, végigmegy egyébként a mi elnökségünk alatt is, de ez még tovább fog tartani, megy egy nagy vita most a nyugdíjrendszerek jövőjéről. Ezt tulajdonképpen nem mi provokáltuk ki, hogy így legyen, viszonylag egyértelműen tették le a voksukat a vitában, még ha néhány hónapja kezdődött is, fog még tovább tartani.

ELNÖK: És mi volt ez a voks?

DR. ÖRY CSABA: Az, hogy ezt a perverz második pillért felszámoljuk.

ELNÖK: Ja, ez egy egyértelmű voks volt, igen.

DR. ÖRY CSABA: Ilyen nem nagyon van az unióban. A hollandoknál van ilyen, a svédeknel és ha jól emlékszem, a finneknek. Meg az angoloknál. (*Farkasné dr. Molnár Valéria: És a csehek most hozzák létre.*) Ott sem teljesen kötelező. Tehát az, amit második pillérnek neveznek az unióban, az alapvetően a vállalati pénztárakat jelenti. (*Farkasné dr. Molnár Valéria: A foglalkoztatói nyugdíjas, ami nálunk nincsen.*) Lényegében valamilyen kollektív tárgyalás keretében, munkáltatók, szakszervezetek állapodnak meg egy kiegészítő jellegű biztosításról. Az, hogy a kötelezőnek egy részét privatizálják, ráadásul nem az igényjogosultnak a felhalmozásairól van szó, amiről itt beszélnek, hanem az állam által beszedett kötelező nyugdíj egy részét, ha úgy tetszik, gebinbe kiadták magáncégeknek. Ők kezelik, egyébként meglehetősen nagyvonalúan, hiszen öt százalék fölötti kezelési költségért, miközben a nagy bürokratikus állam, amelyik még be is szedi az egészet, ami talán a legköltségesebb része a dolognak, az kettő százalékért.

Ráadásul ezzel, miután felosztó-kirovó rendszerű a nagy állami, vagyis, amit befizetnek, az adja a fedezetet a kifizetéseknek, ez azt jelenti, hogy 30 milliárdnyi körülbelül havonta, ami egyébként nő, tehát ez folyamatosan nő, most van 30 milliárd körül havonta, ez hiányzik a konkrét, folyó nyugdíjak kifizetéséből. Ezt tehát be kell tennie az államnak. Ha azt nézzük, hogy 80 százalékosan el vagyunk adósodva nagyjából, akkor ez körülbelül azt jelenti, hogy lényegében hitelről van szó. Tehát nem a saját pénzből takarékoskodik a magánnyugdíjpénztári tag, hanem az állam által felvett és jó drága kamatokkal terhelt hitelek egy részét kezelik magánbiztosítók.

ELNÖK: Akkor ezek szerint, amit ott második pillérnek mondanak, az igazából nálunk a harmadik pillér?

DR. ÖRY CSABA: Ezek a biztosítók most egyébként, miután most úgy érzik, hogy megcsípték őket és most meg vannak vadulva, ezek tudatosan keverik ezt össze, és úgy csinálnak, minthogyha az öngondoskodás ellen lenne az állam. Amit a Matolcsyék bejelentettek, ebben nagyon világosan elmondták azt, hogy az öngondoskodást támogatni kívánja az állam. Tehát azt, ami nyugaton is az önkéntes nyugdíjkiegészítő pénztár, ennek, az én tudomásom szerint a magyar kormány a feltételeit javítani akarja. Tehát több adókedvezményt, kedvezőbb szabályozást akar adni hozzá. Legalábbis a törvénytervezetben is szerepel ilyesmi. *(Farkasné dr. Molnár Valéria: Csökkentettük tíz százalékponttal. Tehát a beterjesztett szja-ban tíz százalék csökkentés van az önkéntes magán-nyugdíjpénztárba történő befizetési részeknél. Tehát ott az adókedvezmények ugrottak tíz százalékban.)* Jó, én úgy tudom, hogy ez tárgyalási alap most. Tehát, hogy erről ... *(Farkasné dr. Molnár Valéria: Szavazunk a jövő héten már, nincs a támogatott kategóriában olyan módosító, ami ezt ...)* Mindent lehet módosítani egyrészt, másrészt meg mondom, ráadásul még, tehát ilyen szempontból az államosítás, amit mondanak, az egy teljes félreértés. Plusz még diszkriminatív, mert az, aki azt mondja, hogy ő visszamenne az állami rendszerbe, az az itt nyilvánított várományát beviheti az állami rendszerbe. Ha névérték alatt van, ez a nagyobb része egyébként, annak kiegészítik, az inflációval felszorozott névértékre, akinek meg fölötte van, az meg kivetheti. Vagy lényegében ingyenesen, tehát adómentesen átutalhatja önkéntes pénztárba, azt hiszem, 300 ezer forintig, van ott valami értékhatár, ha jól láttam a jogszabályban.

De mindegy, itt egy chilei modellkísérletről van szó, amit akkor vezettünk be, amikor Chilében éppen megbukni látszott, és lényegében néhány akkoriban csatlakozó, és egyébként a világ gyámsága alatt lévő országnak a torkán nyomták le, hogy csináljon ilyet, érdekes módon Nyugat-Európa nem kapkodott ezért a kiváló ötletért. Tehát ott nem nagyon vezették be ezt. Mondom, a hollandok egy más tézisa, mert nálunk nagyon erős volt eleve az önkéntes kölcsönös segélyező pénztár, és ott az állami rendszer ebből nőtt ki. Tehát nálunk egy viszonylag magas arány, azt hiszem 45 százalék az állami és 45 százalék a kötelezőn belüli magánrendszer. Tehát ott létezik ilyen. Nálunk nem. De nagyon nehéz erre igazából példát találni Magyarországon. *(Farkasné dr. Molnár Valéria: Gyakorlatilag már vagy ötödik-hatodik éve él a foglalkoztatói nyugdíjról az érvényes jogszabály, és senki nem hozott létre ilyet Magyarországon.)* Az egésznek az volt a filozófiája, hogy nagyobb stabilitást ad a nyugdíjrendszernek, hogyha a felosztó-kirovó mellett van egy tőkefedezeti rendszerű nyugdíjelem is a rendszerben. Én sosem hittem benne, nem is léptem be soha ebbe a rendszerbe. De foglalkoztam vele korábban is, tehát valamennyit tudtam róla, azt legalábbis, hogy a Sir Beveridge azért találta ki a felosztó-kirovó nyugdíjrendszert, mert elemezték a második világháborúban a háború utáni helyzetet, és azt tapasztalták, ha a tőkefedezeti rendszerek sérülékenyek, mert például jön egy háború, és lebombázzák az ingatlanokat, és akkor volt, nincs. A vállalati rendszerek ugyanígy sérülékenyek, csődbe megy a vállalat, elúszik a megtakarítás. Voltak látványos korábbi cégek is, ahol ez volt. Aztán nem beszélve a szélhámosokról, akik belekeveredtek, mint a Medof, aki egyébként elvitte az Európai parlamenti képviselők nyugdíjlapjának 40 százalékát, elvesztette, úgy hogy Medof-kötvényekben volt. Volt, nincs.

És akkor az jött, hogy ezt találta ki a Világbank az Aliende utáni Chilében, hogy legyen egy kötelező biztosítás részeként, de legyen egy tőkefedezeti alapú magánbiztosítási elem. A mostani pénzügyi válság meg azt mutatta meg, hogy ezek is sérülékenyek és törékenyek. Az már csak hab a tortán, hogy nálunk a szabályozás túl laza, és megengedte azt, hogy ilyen mértékű működési költség címén kivihető részt vigyenek le belőle. Amikor azt

mondtam, hogy mi most elég egyértelműen letettük a névjegyünket ebben a vitában, ez csak azt jelenti, hogy miután általában érzékenyen reagálnak a nemzetközi pénzügyi szervezetek, és ilyen értelemben a mögöttük álló vagy velük ilyen-olyan-amolyan viszonyban lévő kormányok, ezért tulajdonképpen, ha nem is kritika, de a pillanatnyi hisztéria azért van, mert a biztosítók és a pénzügyi szervezetek idegesek. Mert ők az egésznek nem azt látják, amit egy kormánynak látnia kell, hogy felelősséggel tartozom azért, hogy a polgároknak legyen nyugdíjuk, ők azt látják, hogy a pénzügyi rendszerbe megint belepiszkálnak a kormányok, és ettől idegesek lesznek. Mert ez az ő érdekeiket sérti.

Az egy külön probléma, hogy a kormány szerintem csapnivalóan kommunikált, mert hagyta előnyhöz jutni a sértett pénzügyi intézményeket. Egyébként azt szívesen megnézném, hogy ki adott nekik felhatalmazást arra, hogy milliárdokat költsenek el tévéreklámokra a biztosítottak pénzéből. Mert nagyjából ez történik.

Meg ilyen rendszer nincs, ne mondja nekem senki, hogy én kezelem a pénzt jó drágán, beszédessel nem kell foglalkoznom, mert azt elintézi az állam, ugyanakkor ha netán nincsenek rajta hozamok, mint ahogy most például éppen rosszul áll, hosszabb távon ez akár kiegyenlítődhöz, ezt nem vonom kétségbe, de lehet még rosszabb is, tehát ez nyitott kérdés, az állam meg garanciát vállal a kifizetésre, hiszen a kötelező rendszer része, következésképpen az államnak mindenképpen garantálnia kell a kifizetést. Nem elég, hogy adósságot termel az állam azzal, hogy egy piaci elemet bevon a rendszerbe, plusz még ő vállal garanciát. *(Farkasné dr. Molnár Valéria: A vegyesrendszer felállításánál volt, hogy a 24 százalék járulékfizetést megosztva osztották el, és az államiba is került bizonyos rész, és hogyha úgy számolom, hogy a 24 százalékból csak 9,5 ment oda, akkor 11 százalék még az államiban landolt.)* Ez egy külön falsh eleme az egésznek, mert nem arról van szó, hogy bárkinek a nyugdíja veszélybe került, egyébként pont az ellenkezőjéről van szó, a jelenlegi nyugdíjak kifizethetősége lesz stabilabb így, de nemcsak ezért falsh érv, hanem amiről a vita folyik, ez mindössze 8 százaléka a nyugdíjbefizetéseknek. 90 százaléka a kötelező magánnyugdíjba befizetőknél is a nagyrendszerben van. Itt legfeljebb az történhet, ami egy érdekes elem, és amit a magam részéről nem pontosan értek, hogy akkor most felmondjuk-e a kötelező rendszert. Mert ha azt mondjuk, hogy te maradsz a magánban, megszűnik innentől kezdve a viszonyod, a kötelező biztosításod, akkor ez azt jelenti, hogy van 10-20 évem az állami biztosítóban, az nyilvánvalóan egy váromány, amiben majd a valamikor nyugdíj-összeszámítás alapját képezi, hogy mennyit kapok, de innentől kezdve nincs kötelező rendszer, mert kiléphetek, és választhatom, hogy csak magánbiztosításom legyen. Én ezt azért egy végiggondolandó dolognak tartom, hogy jó-e az, hogyha megszüntetjük a kötelező rendszert, és azt mondjuk, hogy lehet magánnak lenni. Nem lesz előnyös, tehát a dolog inkább elvi kérdés.

EMŐD PÁL (MTI): A másik kérdés a nyugdíjreform ügy, a NYIKA három év után letett öt opciót, ez most teljesen elhalt, ebben nem volt benne a magán-nyugdíjpénztárak megszüntetése. Szerintem az egész nyugdíjreform ügyet kellene elővenni, ahogy képviselő úr is mondta, az egész nyugdíjrendszerekről folyó vitának csak egy pici része ez a magánpénztár. Igazából most a magyar nyugdíjrendszer húsz év múlva gyakorlatilag teljesen átláthatatlanná válik. Ha a svéd modellt tesszük be, akkor csak a befizetések és a kifizetések vannak, akkor húsz százalékkal kevesebb nyugdíj lesz húsz év múlva.

DR. ÓRY CSABA: Én azt gondolom, hogy ilyen változatlan trendek mellett, tehát, ha azt mondjuk, hogy a demográfiai tendenciák nem változnak, amik meglehetősen negatívak most a mi számunkra, olyan 2-2,01-nek kellene lennie a termékenységi mutatónak ahhoz, hogy finanszírozható legyen a nyugdíjrendszer. Mi meg vagyunk az 1,03 vagy valami ilyesmi mértéknél. Ebből az következik, hogy pusztán már a demográfiai tendenciák okán sem

finanszírozható egy idő után. De ha azt vesszük, hogy nagyon alacsony a foglalkoztatási szint, tehát viszonylag kevesen fizetnek be azok közül is, akik egyébként dolgoznak, és ha még ehhez hozzátesszük, hogy meglehetősen nagy a minimálbéren foglalkoztatottak aránya, akkor ebből teljesen világos, hogy járulékalapon fenntartani ezt a rendszert egészen biztosan nem lehet, már húsz év múlva sem.

Ebből logikusan következik, hogy ha az állam azt mondja, hogy de szükségesnek tartja, hogy legyen nyugdíja a polgároknak, hogy akkor vagy valamilyen kombinált elemben gondolkodik vagy azt mondja, hogy alapvetően szolidaritási alapú nyugdíjról van szó, ez pedig nem jelenthet mást, minthogy adótípusú bevételekből finanszírozza. Ez az egyik, elméletileg lehetséges dolog. Lehet még kísérletezni olyanokkal, hogy növelem a nyugdíjkorhatárt, csökkentem a kifizetéseket. Ezeknek egyrészt mindig túlságosan nagy a politikai kockázata és nagyon kis esély van arra, hogy ezt megcsinálják az egymást követő kormányok függetlenül attól, hogy milyen irányzatúak. Másrészt ez sem oldaná meg a mi jelenlegi helyzetünkben a problémát.

Ahhoz viszont, hogy adókból finanszírozható legyen, ahhoz egy sokkal többet dolgozó, sokkal többen dolgozó és sokkal hatékonyabban dolgozó gazdaságra van szükség.

Tehát a kulcs, akárhogy is nézzük, hogy sok-sok új munkahelyet kell létrehozni, és egy dinamikusabban bővülő, hatékonyabban működő gazdaságot. Ha ezt nem tudjuk megoldani, akkor semmilyen nyugdíjrendszer nem tudja orvosolni a problémát. Ebben az értelemben szerintem a magyar kormány jól gondolkodik, mert amit a Világbank ránk akart kényszeríteni, az meghagy minket egy ilyen vegetáló, sőt folyamatosan lassan romló állapotban, hiszen nem ad lehetőséget kitörésre a helyzetből. Olyan magasak a kamatterhek, hogy semmire nincsen forrás. Az, hogy most mást sem csinál a magyar kormány, hogy ahhoz, hogy dinamizálni tudja a magyar gazdaságot és kiinduljunk belőle, ehhez megpróbálja a mozgásteret megteremteni igen kedvezőtlen nemzetközi feltételrendszerrel, mert teljesen merevnek mutatkozott a Világbank. Valószínűleg azért, mert az egész pénzügyi rendszer recseg-ropog és egy csomó válság van, és ezért nagyon hisztisek és ingerlékenyek, amikor újabb kreatív ötletek jelennek meg. Márpedig ilyen szempontból az Orbánnal nincs gond, kreativitás van itt elég.

A nyugdíjrendszer problémája nem a nyugdíjrendszeresen belül van, hanem a gazdaságon belül van, és a vetélytársaink sok szempontból sokkal erősebbek. Már ami a gazdaság teljesítőképességét illeti. Ázsiában és Dél-Amerikában is nagyon jönnek föl, Délkelet-Ázsia nagyon jön föl, és minden eladósodottsága dacára az amerikaiak is erősebbek.

Mi van még?

EMŐD PÁL (MTI): Ha az egész csomagot adósságtörlesztésre fordítja a kormány, arra szerintem a pénzügyi közgazdász körök azt mondják, hogy ... De az egészet, tehát nem a folyó költségvetésre 500-at, akkor véleményem szerint itt azok a szakértői körök, amelyek most azért nagyon vitatják, azt mondják, rendben van, mert ugyanaz a történet, hogy a jövőbeli adósságot csökkentettem, tehát a kassza ebből a szempontból rendben van.

DR. ÖRY CSABA: Majdnem ugyanaz, de ezt az évet túl kell élni. Olyan lehetetlen feltételeket kaptunk, hogy ezt az évet valahogy túl kell élni. Ha jól látom, megy egy jelentős része ennek államadósság-csökkentésre. A jogszabályban is benne van az, hogy ki kell vonni a papírokat. Az az államadósság-csökkentést jelenti, és 50 százaléka állampapírban van. Tehát az nem kevés. De abban a pillanatban, hogyha nem tudjuk tartani a 3,8-as hiánycélt, az sokkal nagyobb problémát okoz, mert az mindenfajta azonnali és durva következményeket von maga után, tehát azt valahogy túl kell élni, és azon az úton, hogy tovább nyúzzuk a népet, azon az úton meg nem lehet menni, mert nincsenek erőforrások arra, hogy kitörjünk a gazdasági oldalon a dologból. Tehát iszonyatosan szűk mozgástérben próbálunk táncolni.

ELNÖK: Európában is egyébként látják ezt, hogy így kell megoldani ezt a nyugdíjúgyet, vagy ott még próbálkoznak?

DR. ÓRY CSABA: Azt sem tudják, hogy mi van, azt sem tudják, mi ez a rendszer. Össze van keverve minden, most fogjuk elmagyarázni nekik, hogy legalább értsék, hogy miről van szó.

ELNÖK: Az ő saját nyugdíjrendszerüket?

DR. ÓRY CSABA: Mindenki a sajátját valamennyire ismeri, 26-féle nyugdíjrendszer van. Mindenki a saját fogalmait vetíti ki a másokra. Tehát a legnagyobb zűrzavar van a fejekben, hogy ki mit ért alatt.

FARKASNÉ DR. MOLNÁR VALÉRIA: Az előbb a foglalkoztatási szintről beszélünk, hogy csak akkor lehet, hogyha minél többen dolgozunk és többen fizetünk be járulékot. Ugye itt Magyarországon eléggé furcsák ezek a szabályozások, Európában a diákmunkák és a fiatal felnőtteknek az oktatás alatti munkájuk, nálunk ez egyáltalán nem jellemző, illetve most már elég sokan dolgoznak, de olyan kedvezményes költségelszámolásos variációkban, hogy abból igazából az államkasszába nem túl sok minden jön be. Ezt valamilyen más megközelítésbe hozni, egységesíteni, az fel sem merült?

DR. ÓRY CSABA: Ez nem nálunk merül fel, ez a kormánynál felmerülhet. A Czombát kell megkérdezni, hogy az ő fejében mi van, azt csak részben ismerem, bár gyakran találkozunk a Sanyival, de csak részben tudom, hogy mi van az ő fejében. Nemzeti hatáskörben van, tehát a foglalkoztatáspolitikát nem európai szintű politika. Most már ott tartunk, hogy európai érdekű politika, tehát azért a koordinációra, az irányelvekre némileg több figyelem vetül, de alapvetően nemzeti hatáskörben van. Az egyik ország így oldja meg, a másik úgy oldja meg.

Egyébként éppen ezért, mert nagyon sokfélék vagyunk, az az unalomig hangoztatott szlogen, ami mindig benne van minden ilyen dokumentumban, a jó gyakorlatok cseréje milyen fontos. Erre egyébként azt gondolom, hogy ez tényleg fontos. Marha sok jó ötlet tudnak egyik-másik országban kitalálni, amiket át lehet venni. Lehet tanulni egymástól, és erre abszolút érdemes odafigyelni.

ELNÖK: Mi lesz a Duna-stratégia sorsa? Lesz ebből valami, lesz érdemi hatása? Pénzt lehet e mögé tenni?

DR. ÓRY CSABA: Nem tudom, mondhatok-e olyat, ami nem a nyilvánosságnak szól? A Duna-stratégia sikerre van ítélve, elsősorban azért, mert a nagy országoknak elégük van abból, hogy ők finanszíroznak mindent és ebből szeretnének kivonulni, és a Duna-stratégia egy olyan lehetőség, akik benne vannak, többek között a németek, meg az osztrákok, akik igen érdekesek, hogy ők is kivehetnek végre a strukturális alapból valamennyi pénzt, mert eddig csak befizettek. Ezért aztán ők ezt teljes mellszélességgel fogják támogatni, mert csökkenthetik a nekik jutó részt, hogy saját maguk visszakapjanak. Ez az igazság, ezért van sikerre ítélve.

EMŐD PÁL (MTI): Nem kell megépítenünk Bős-Nagymarost?

DR. ÖRY CSABA: Nem hiszem. Több mindent ki lehet találni, nem hiszem, hogy meg kéne építeni, a jó ég tudja. *(Farkasné dr. Molnár Valéria: Erősödött ez a fajta lobb, ahogy a Duna-stratégia megjelent, és az energiafelhasználásban olyan alacsony van a zöldenergia-felhasználásunk, hogy minden indok erre utal. És Bős jól üzemel, a szlovákoknál olcsóbb a villanyáram és energiafelhasználás, és a függőségünk kiváltásánál minden szóba jön. Meg ugye még fizetünk az osztrákoknak érte keményen.)* Igen, ezt tudom, de én nem vagyok energia-szakértő, ebben Gyürk Andrist kell faggatni, ő specializálódott erre. Meg Áder János is valamennyire beleásta magát. Az, hogy a zöldenergia alacsony, ez igaz, az, hogy ezt növelni kell, az igaz, mondjuk éppen a mai újságban olvastam Bencsik nyilatkozatát, hogy viszonylag széles körben kötelezővé szeretné tenni az építési engedélyek kiadásánál azt, hogy eleve valami megújuló energia be legyen tervezve: napkollektor, szélkerék, biotermikus energia felhasználását. Egyébként a geotermikus energiák tekintetében jók az adottságai Magyarországnak.

Tehát itt azért vannak lehetőségeink, a szélenergia ugyanúgy. Nyilván ez sokkal inkább nem annyira technológiai kérdés, hanem szabályozási kérdés, tehát itt le kell verni az MVM-nek a monopolérdekeit ahhoz, hogy ezeket értelmesebben lehessen felhasználni. Rengeteg fejlesztés van ebben. A japánok most már hosszú évek óta mással sem foglalkoznak, mint ezekkel a problémákkal. Ők már olyan rendszerek kimunkálásával foglalkoznak, hogy egy-egy város, egy telep, egy lakótömb, egy lakás hogy tud teljesen független lenni, és mégis hogy tudnak összekapcsolódni ezek a rendszerek. Biztos, hogy ez az egyik kitörési irány. Maga a 2020-as stratégia, miközben talán a legfőbb prioritásává teszi a munkahelyek létrehozását, kifejezetten preferálja a zöldgazdaságot is és a zöldmunkahelyeket. Azt gondolom, hogy ez az irány, amihez ha fel akarunk használni európai uniós forrásokat is, akkor ebbe az irányba vannak lehetőségek, mert itt jöhet be nekünk sok minden.

EMŐD PÁL (MTI): Rövid táv, hosszú táv. Hát nyilván rövid távon be kell ruházni, támogatást kell adni nyilván.

DR. ÖRY CSABA: Abszolút lehet kkv.-kat is támogatni ebben a dologban. A felhasználókat és a termelőket is. Rengeteg lehetőség van kisvállalkozások irányába ebben a dologban. Sok lehetőség van perspektivikusan, nyilván nem egyik napról a másikra, de azt a magyar mentalitást egyébként is változtatni kell, amelyik mindig mindent azonnal akar megkeresni. Még Nyugat-Európában sem szokás, hogy az van, hogy egy év alatt lehet meggazdagodni. Nem. Először vetünk és aztán aratunk, ez nem megy fordítva, de mi szeretjük fordítva elképzelni a dolgokat.

ELNÖK: Említetted, hogy nagyobb figyelem fordul majd Közép-Európa felé ezzel a magyar-lengyel elnökséggel. Miben jelenhet ez meg azon túlmenően, hogy persze, ide fognak járni, megmutatjuk nekik esetleg az országot, isznak magyar bort?

DR. ÖRY CSABA: Ezt én nem becsülném le. Igen jelentős dolog, az országmarketingnek igen jót tesz az, hogy magyar elnökség van. Ha jól csináljuk a dolgunkat. Hogy logisztikailag működjön, hogy jól elő legyenek készítve a konferenciák, a tárgyalások, hogy ezek sikeresek lehessenek, hogy a magyarok ügyesek legyenek. Tehát mindig rengeteg nyitott kérdés van. Az, hogy diplomáciai érettségben, közvetítő készségben, adott esetben kreativitásban, néha nem tudom én, hajnali 3-kor ki tud-e valamit találni az egész vezetők magyar elnökség. Ilyeneken szokott múlni a dolog. Az, hogy nem lett költségvetés, most például többek között azt mondja a Surján Laci, végigment a tárgyalásokon mint néppárti koordinátor és jelentéstevő, azt mondja, hogy azon múltott, hogy agyalágyultak voltak a belgák.

Tehát azt csinálták, hogy akkor, na mindenki mondja el a saját álláspontját így plenárison. Hát így nem lehet kompromisszumot létrehozni. Bele kellett volna fektetni az energiát külön-külön leülni, kitapasztalni ugyanúgy, mint egy mediátor. Megnézni a lehetőségeket, és amikor már látja, hogy kinek hol vannak a mozgásterei, akkor ahhoz képest javaslatokat tenni, amik felé lehet egy kis elmozdulási lehetőség. Vannak, akik ezt jól tudják csinálni. A franciák például zseniálisan tudják ezt csinálni, a németek is elég ügyesek benne, még a svédek sem voltak tulajdonképpen rosszak. A belgák mint elefánt a porcelánboltban, aztán csodálkoztak, hogy nincs költségvetés.

ELNÖK: De ha ebből kijön esetleg valamilyen fejlesztés, plusz forrás, ami ezen túlmenően van, mert nyilván az, hogy ilyen díszletek között rendezik meg, ez ...

DR. ÖRY CSABA: Nem az a problémánk, hogy nincs elég forrásunk, hanem az a problémánk, hogy nem költjük el azt sem, ami van. Vagy rosszul költjük el. Elég lenne, hogyha odafigyelnénk arra, hogy milyen lehetőségeink vannak, értelmesen határoznánk meg a célokat, és mondjuk ügyelnénk arra, hogy ne minden főteret újítsanak fel abból, amiből a gazdaságot kéne dinamizálni. Az is szép dolog, de jobb lenne, ha a gazdaság kibontakoztatására lehetne terelni a pénzeket.

EMÖD PÁL (MTI): De valóban az EU-s források az infrastruktúrára vannak, meg olyan területekre, amelyek az elmaradottság felszámolására vannak. Ez egy hit vagy tévhit, de hogy látja ezt képviselő úr. Mert korábban ezért nem ment erre a célra.

DR. ÖRY CSABA: Itt a kreativitás, az interpretáció megfogalmazásánál ez egy igen jelentős elem. Hát azért meg lehet mindent úgy fogalmazni, hogy az egyébként az elmaradottságot javítsa. Értem én ezt, sőt még az is hozzátartozik, amiről nem beszéltünk, hogy eléggé nyomulunk mi is az unión belül, hogy egyszerűsíteni kell a szabályokat. Mert túlságosan bonyolultak a szabályok, nagyon sokaknak eleve kedvét szegi az, hogy európai uniós forrásokat vegyenek igénybe, hogy olyan bonyolult az adminisztrációja, olyan szigorú a számonkérése, annyi kockázat van benne, hogy bukhat rajta az ember még akkor is, hogyha rendesen megcsinálta, hogy azt mondják, hogy látni nem akarom inkább az egészséget, nem akarok én ennyi bajt a saját nyakamba.

ELNÖK: lehet ezt csökkenteni? Ez a másik oldalon nem ütne vissza?

DR. ÖRY CSABA: Minden elhatározás kérdése. Nyilvánvalóan vannak apparátusérdekek, vannak félelmek, vannak komoly érdekek, akik ezt az egész politikát újra szeretnék értékelni, más súlypontokkal, nyilván az angolok az egész agrárpolitikát megszüntetnék és azt mondanák, hogy menjen minden a tudományos fejlesztésre.

Semmi nincsen köbe vésvé, amiben meg tud egyezni 27 ország. Tulajdonképpen minden változtatható. És bizonyos értelemben még inkább, mint korábban. Mert mielőtt mi bekerültünk az Európai Unióba, ha a németek, franciák és angolok valamiben megegyeztek, a többiek mentek utánuk és más lehetőségük nem volt. Most egészen különleges többségek tudnak időnként létrejönni, és az angolok, franciák meg szívnak, és időnként örjöngenek, és elkezdenek mag-Európáról beszélni, meg mindenféle egyébről, mert úgy érzik, hogy ez nekik már nem bolt így, hogy le lehet őket szavazni.

EMÖD PÁL (MTI): Most észak- és déleuróról beszélt a Henkel nevű német gyáriparos elnök.

DR. ÓRY CSABA: Jó, hát vannak is problémák. Azért, hogy mondjam, csalások előfordulnak Nyugat-Európában is, a világon mindenütt. Komoly nagyságrendben. Ezt láttuk most itt a pénzügyi válság kapcsán, hogy elég komoly visszasságok vannak, de azért olyan szintű állami szélhámoskodás, mint amit a görögök csináltak, meg amit mi csináltunk itt az elmúlt években, azért ez nem volt szokás. Azért nem volt szokás, és ezt azért az orrunk alá dörgölik állandóan, hogy mondunk valamit, aztán egészen más van mögötte. És ilyen szempontból az nekünk nem tett jót, hogy besoroltak a görögök mellé. A görögöknek eleve ilyen hírük volt, aztán megcsinálták most még egyszer. A portugálokról egyelőre mindenki hallgat.

ELNÖK: Súlyosak ezek a helyzetek?

DR. ÓRY CSABA: Hát hogyné! Alaposan túlköltek. Mint ahogy mi is. Ne felejtse el, hogy lényegében, amit az elmúlt években csináltunk, nagyrészt hitelből csináltuk. Ilyet nem lehet, nem megy. Saját családi háztartásod is fejre áll, hogyha 20-30 százalékkal többet költesz folyamatosan, mint amennyid van. Jó, maga az egész pénzügyi válság abból jött ki, hogy például az amerikaiaknak olyan hitelezési rendszerük volt, ott kezdődött a dolog, hogy amint elkezdtek törleszteni, az azonnal alapot képzett egy újabb hitelre, tehát egy újabb hitelfedezetet jelentett.

Ennek az lett a következménye, hogy már az unokáim majdan megtermelt javait is már elköltötték előre. Akkor egy idő után érzékelték azt, hogy probléma van, nem lesz, aki ezt visszafizesse, és akkor bevezették ezt az egész másodlagos pénzpiaci szerkezetet, aminek az volt a lényege, hogy lényegében kötvénysítették, tehát látszólag létező, megtermelt dologgá tették a spekulációt, azt a hitet, hogy vajon be tudom hajtani vagy nem tudom, és milyen eséllyel tudom behajtani. És amikor a kötvényeket adták-vették, akkor ez úgy tűnt, hogy e mögött tényleges munka van. Pedig nem munka volt, e mögött már csak a spekuláció volt, az, hogy vajon vissza lehet kapni vagy nem lehet visszakapni öt vagy tizenöt éven belül. És ez pukkant ki, és abban a pillanatban összehúnt az egész rendszer.

És ebből egy totális bizalmi válság lett, és a nemzetközi pénzügyi rendszer a bizalomból van. Ha nincs bizalom, akkor összemegy.

ELNÖK: hogyha végignézzük ezeket a dolgokat, amik lesznek a következő félévben, hogyha itt lesz egy csomó olyan ember, akik egyébként nem sűrűn fordulnak meg itt Budapesten, és arra gondoltam, hogy akár albizottsági, akár bizottsági ülésen érdemes lenne őket meghallgatni, te vajon kiket tudnál ajánlani, akiket érdemes lenne elhívni. Egy beszélgetésre.

DR. ÓRY CSABA: Alaposan elő kell készíteni, mert ezek az emberek jönnek-mennek, ráadásul megjön este, másnap megy. Az, hogy ez Magyarországon van, jó, ha van egy kis eszünk és úgy csináljuk, hogy csütörtök-péntekre tesszük a rendezvények egy részét, akkor utána még privátin is el akarnak tölteni egy-két napot, az mondjuk hasznos, és jó dolog, de azért nincs ezeknek olyan sok idejük. Tehát nem úgy van, hogy itt lófrálnak, és akkor gyere már be, mert van idő. Elő kell készíteni.

Azt kéne megnézni, hogy mi olyan fontos téma van, ami napirenden lesz, amivel foglalkoztok, és amihez jó lenne egy ilyen típusú vendég, és ha már úgyis erre jár, akkor meg kell próbálni megszerezni. Mert boldog-boldogtalan itt lesz, tehát ilyen alapon bárki levadászható, ha van ideje, meg van megfelelő kontaktus, meg ilyesmi. De mondom a másik oldalról kell, nektek kell eldönteni, hogy mi az, aminek olyan súlyt akartok adni, hogy ha mondjuk megjelenik egy biztos vagy egy konzultációt csináltok egy DG-főnökkel, aki sok tekintetben sokszor kompetensebb a szakmai részt tekintve, mint a biztos, hisz ő írja neki az

anyagokat, meg ő tudja. Mondjuk a DG emploment ilyen szempontból most éppen rossz helyzetben van, mert beteg a főnöke, és az elmegy, ha jól tudom, egy francia vezetője van most a DG emplomentnek, az beteg, úgyhogy az nyugdíjba megy, még nem tudni, hogy ki lesz a következő. Aki egy nagyon okos pasi, a Xavier Racmoné, az megsértődött, mert nem ő lesz az új főnök, úgyhogy az most elmegy valahová, úgyhogy ilyen szempontból ott teljes felfordulás van.

Egyébként ott van néhány nagyon jó magyar szakértő, a DG emplomentben, akikkel lehet dolgozni. Ott van az Andor kabinetjében a Kaintz Csaba, ott van Márton Attila, meg többen vannak. *(Farkasné dr. Molnár Valéria: Persze, itt volt az egész brigád, csak akkor pont frakcióülést tartottak, és így személyesen nem találkoztak.)* Ezek értelmes gyerekek, akik ott dolgoznak. Sokszor egy adott témában hasznosabb őket hívni, de ezt nektek kell eldönteni, beszéljétek meg egymással, hogy mit szeretnétek.

Ha az a kérés, hogy próbáljunk segíteni, megtalálni, felhívni, beszélni vele, hogy ugyan vállalod már el, akkor ebben valószínű, hogy tudok segíteni.

ELNÖK: Jó, ezzel élni fogunk. Hol tud egy ilyen albizottság vagy akár én bekapcsolódni egy ilyen EU-s történetbe? Kutatóként, szervezőként, akárhogyan?

DR. ÓRY CSABA: Meg kell kérdezni az Enikőéket. A parlamenti kapcsolatok nagyjából rendezettek, tehát annak megvan a menetrendje. Van egy törvényalkotási terv, nagyjából lehet látni, a bizottság elfogadta a jogalkotási munkaprogramját, abból lehet látni, hogy milyen témák lesznek. Ismerve a menetrendjét annak, hogy hogy alakul ki a parlament munkája. Ugye, ha megjön egy kommunikáció a bizottságtól, akkor körülbelül négy hónapot kell arra rászámolni, hogy abból legyen egy plenáris döntés. Ha van egy plenáris döntés, akkor elvben ennek lehet az a következménye, hogy megjelenik utána nálatok is itt, mert ezeket rendszerint keresztül kell futtatni a nemzeti törvényhozáson is. De nem biztos. Ilyen lehetne tulajdonképpen, ami nekünk érdekes és jó lenne, a határon átnyúló egészségügyi szolgáltatások ügye, ahogyan most második olvasatnál vagyunk, de több az esélye annak, hogy az egész elabortál, minthogy valami lesz belőle. Éppen egyébként a biztosító társaságok miatt. Ugyanis a 1408-as koordinációs rendeletet felváltó 883/2004-es koordinációs rendelet - ettől kap gutaütést a sajtó, amikor ilyeneket hall – azt mondja ki, hogy ha én nem úgy látom, hogy túl sokat kell várni vagy nem kapok megfelelő szintű ellátást a saját országomban, akkor átmehetek egy másik országba, és ezt az én biztosítómnak ki kell fizetni.

Na, itt jöttek aztán a biztosítók, és helyezték nyomás alá a maguk kormányát, hogy ők nem akarnak többet fizetni, csak annyit, amennyit otthon fizetnek. És elvben nem engedélyezésről van szó, hogy egy engedélyt kell kérni, hanem a 883-as rendelet úgy fogalmaz, hogyha bizonyos időn belül nem válaszolnak, akkor meg van adva az engedély. Na most ez, a magyar közigazgatási gyakorlatot figyelembe véve azt jelenti, hogy mindent lehet. Na most, ez ellen kapálóznak a biztosítók, és ahogy látom, mindent megpróbálnak megtenni, hogy ez minél kevésbé működjön. Miközben az egyik legfontosabb téma lenne, és nagyon jó lenne és bizonyos körben működik is. A sürgősségi ellátások tekintetében elég jól tud működni, és kiderül, hogy senki nem állt fejre, pedig már évek óta működik. Nekem is januárban kivették az epehólyagomat, Németországban, egy német kórházban vették ki, minden további nélkül. A magyar tb-kártyát odaadtam, egy fillért nem kellett fizetnem, mindent csináltak, a biztosítók egymás között lerendezték a dolgot.

Ez lenne a logikája az egésznek, ami nekünk egyébként jó lenne, tehát mi kifejezetten nyernénk ezzel a dologgal. Elsősorban azért, mert ilyen mozgásszerű betegségek, rehabilitációk, balneológia, gyógyvíz, ilyen tekintetében, ha ebben értelmesen befektetnénk, hogy növeljük a színvonalát a dolognak, akkor nagyon komoly érdeklődés lehetne a nyugati biztosítók részéről, hogy idehozzák hozzánk, tehát vennének tőlünk szolgáltatásokat, mert itt

olcsóbban meg tudják csinálni, meg itt találják meg azokat a lehetőségeket, ami nem olyan sok van. Van még a cseheknél, a lengyeleknél, ami nálunk van, németeknél, itt-ott, de nem olyan sok. Nekünk rengeteg van. Víz, az nekünk tényleg kiemelkedő, tehát ilyen szempontból mi egy jó piacot jelentenénk. És ha ezt ügyesen szabályoznánk, akkor ez jelenthetne egyfajta finanszírozást, magában az egészségügyi rendszerben. Tehát, amit elvesztünk egyik oldalon, azt a másik oldalon busásan megnyerhetnénk. És nagyjából azért úgy kalkuláltak többen, hogy ez máshol is így lesz.

Tehát vannak más problémás pontok is. Az egy jó ötlet volt, amit az a Bowis nevű angol fiú, aki most nem lett képviselő, az előző ciklusban ő volt a jelentéstevője ennek, ugye ő kitalálta azt, hogy egy ilyen klíringházat kéne létrehozni, hogy ne kelljen azonnal százalékokat fizetni az embernek, ha éppen meg kell operáltatni a térdét, mert elesett a járdán mondjuk, Párizsban, hanem, hogy legyen egy klíringház, ami ezt kifizeti, és utána a biztosítók majd elrendezik, hogy mi legyen. Most ezt is fúrják természetesen a biztosítók, mert egy ilyen csak úgy tudna működni, hogyha azok a biztosítók, akik érintettek, azok a bevételeik vagy forgalmuk egy ezrelékét eleve beletennék abba, hogy legyen egy ilyen tartalék.

Tehát ez ugyanaz a logika, amit most Áder akar a katasztrófával kapcsolatban. Azt akarja, hogy legyen egy olyan katasztrófa-elhárítási alap, ahol minden szennyező cég a bevételeinek az egy ezrelékét – tehát tulajdonképpen nevetséges összeget – betesz, és abból már lenne egy akkora alap, ahová például egy ilyen vörösiszap-történet esetén rögtön oda lehetne fordulni, és lenne elég pénz arra, hogy kifizessék. És utána el lehetne azon vitatkozni, hogy hogyan hajtják be, és mi lesz belőle. És még azt is elbírná, hogy egy bizonyos része elvész, mert a szennyező csődbe megy, és nincs mögötte semmi. De ez viszont másik szabályozási kérdés.

Ezek jó elgondolások, és mondjuk, ha az uniót egy közös gazdasági és politikai félnek tekintjük, akkor kifejezetten ösztönözni kéne az ilyen típusú megoldásokat. De hát ez nagyon sok részérdeket sért, úgyhogy ezek lassan haladnak előre. Nem reménytelenek, de lassan haladnak előre. Úgyhogy, noha a parlamenti logika alapján elvben a magyar elnökséget elérhetné ez a határon átnyúló egészségügyi szolgáltatások ügye, ami nagy siker lehetne persze, de én ennek minimális esélyét látom, gyakorlatilag azt gondolom, hogy nem lesz belőle semmi. Mert túl sok az ellentét, túlságosan hektikus és hisztérikus a pénzügyi világ, és itt alapvetően megint csak azt kell mondanom, hogy a nagy biztosítók érdekei azok, amik blokkolják a rendszert.

ELNÖK: És nem lehet esetleg ennek valami olyan következménye, hogyha már Közép-Európáról beszélünk, hogy valami ilyesmit megpróbálunk mi itt, Közép-Európában megcsinálni, azt mondani, hogy például lássuk, hogy működik két-három évig, és akkor majd meglátja a Nyugat, hogy tessék, lehet ezt?

DR. ÓRY CSABA: Minden olyan kezdeményezés, amely valamilyen szolidaritási elem alapján működik, ott szükség van egy bizonyos mértékű kockázatközösségre ahhoz, hogy működjön. Tehát az a probléma, hogy mi itt, Közép-Európában kevesek lennénk ahhoz, hogy ez működjön, vagy olyan sokat kellene belerakni, amit nem tudunk beletenni. Tehát ha működné rendesen az unió, ezért lenne jó nekünk, mert egy nagyobb kockázatközösségben, egy nagyobb piacban, egy nagyobb együttműködésben vagyunk, és így a méretből eredő hátrányainkat tulajdonképpen jól ki tudnánk egyensúlyozni. De hát végső soron nem gondolom azt, bár most mindenki nagyon oda van, hogy nem lesz EU, csődbe megy, nem megy csődbe, vajon kibírja-e az euró, nem bírja ki...

ELNÖK: Mi a véleményed?

DR. ÖRY CSABA: Hát én alapvetően optimista fajta vagyok, tehát én azt látom, hogy minden ilyen nehezen és nyögve nyelősen megy itt az unióban.

A világ globális problémáit látom problémásabbnak, és úgy látom, hogy ezek az unió mozgásterét is behatárolják ilyen szempontból. Igen erőteljesen túlnépesedünk, rengeteget teszünk annak érdekében, hogy 20-30 év múlva a népesség 15-20 százaléka gyakorlatilag éhen haljon, mert nem lesz annyi élelmiszer. Tehát, ha most világméreteken nézem, nem lesz annyi élelmiszer, változatlan erővel beszélünk arról, hogy élelmiszert termelünk, de helyette bioüzemanyagot termelünk, ami ilyen szempontból teljes zsákutca, más szempontból a környezetvédelmi, meg emissziókibocsátás szempontjából van rációja, de nem gondoltuk végig az összes hatását. Tehát nagyon sok típusú probléma van. Az ökológiai problémák súlyosan idetartoznak. Néha azt gondoljuk, hogy ezek ilyen ezoterikus beszélgetések, de nem igaz, ezek nagyon durván itt vannak a sarkunkban, hogy föléljük és kipusztítjuk az erőforrásainkat, és aztán csodálkozunk rajta, hogy egyre rosszabb idők jönnek ránk.

Az unió is ezen belül egy versenyhelyzetben van, és úgy látom, hogy az ázsiaiak például sokkal sikeresebbek, mint mi vagyunk. Gyorsabban adaptálódnak, sokat járok külföldre, rólam itthon kevesen tudják, de több mint 30 éve foglalkozom Délkelet-Ázsiával. Azóta járok rendszeresen a délkelet-ázsiai térségbe. Itt a parlamentben is tagja vagyok ezeknek a bizottságoknak. Évente kétszer-háromszor megyek. Látom, hogy milyen elképesztő fejlődés van.

ELNÖK: Az európai szociális rendszer mennyire lesz fenntartható? Szerintem semennyire. Főleg, hogyha ezekkel az országokkal összehasonlítjuk.

DR. ÖRY CSABA: Ezt nem tudom. Más típusú rendszer. Itt óriási kulturális különbségek vannak, tehát ezt azért nehéz összehasonlítani így, mert mi kétezer évig ebben a keresztény-zsidó kultúrkörben azon munkálkodtunk, hogy az individuális szabadság ideálját létrehozzuk, ezeket intézményekkel megtámogassuk, és létrehozzunk mindenféle szerkezetet, ami ezt fenntartja. Ez nálunk érték. Ezt egy közös európai értéknek tartjuk, identitásunknak.

Az ázsiaiaknak más az identitásuk. Nekik ez az individuális szabadság nem egy nagy érték. Nem mondom azt, hogy lebecsülik, meg itt a fogyasztói társadalomnak bizonyos előnyeit veszik, de alapvetően nem ez a fő érték náluk. Ők nagyobb egységekben gondolkodnak, közösségekben gondolkodnak, családokban gondolkodnak. Nincs is rendes társadalombiztosítási rendszerük. A családban van társadalombiztosítási rendszerük. Mindenki csak azért dolgozik, hogy a család erős legyen, mert a család becsüli meg aztán idős korban a tagjait. Az a kínai vagy vietnámi, aki Magyarországon seftel vagy éppen marihuánát természet, az hazautalja a pénzét, az a családját gazdagítja, az nem az ő személyes haszna. *(Farkasné dr. Molnár Valéria: 30 négyzetméteren hatan vannak.)* És hogyha jól megy a családnak, és a gyerek eljön, és itt egy játékkaszinóban veri el a pénzt, akkor fogják a grabancát és hazaviszik. Jó néhány ilyen ismerem. Hazavitte az apja, akkor tessék beállni a családhoz, és elzárjuk ettől, ami az egész család kockázatát jelenti.

Tehát ez egy más típusú szerveződés. Ez a gazdagságtól függ, hogy mit tudunk a magunk számára létrehozni, mennyire vagyunk sikeresek, tudunk-e változtatni azon, hogy sokkal nagyobb része foglalkozik az embereknek különféle típusú szolgáltatásokkal, mint tényleges új értékeknek a létrehozásával. Csomó minden összeadódik. Ugyanakkor versenyben vagyunk ezekkel az igen sikeresen gyorsan változó adaptálódó, nagyon gyorsan fejlődő országokkal.

Abban az értelemben is, hogy millió számban bocsátják ki a magasan képzett, nyelveket beszélő, rendkívül rugalmas és hatékony embertömegeket. A világ, ha megnézzük, a lakossághoz mérten a legmagasabb a diplomások aránya Vietnámban. Elképesztő. De Kínában ugyanez a helyzet, Indiában, Koreában ugyanez a helyzet.

ELNÖK: És tényleg tudás is van mögötte, tehát nem papírgyár van?

DR. ÖRY CSABA: Nem, nem! Nem engedhetik meg maguknak, hogy lébecoljanak, nem tudom, mennyi időt az egyetemen! Mindent azért csinálnak, hogy azonnal forgatják be. Más kultúra. Hihetetlenül szorgalmasak az ázsiaiak. Ötéves gyerek, ha van két doboz csokoládéja, kiáll az utcárokba, és árulja. Ezt szokták meg, ez a természetes, mindig mindenki dolgozik. És nem kérdés számukra az, hogy ahhoz, hogy az ember fennmaradjon, ahhoz küzdeni kell, ahhoz dolgozni kell, hogy ahhoz befektetni kell. Mi itt Európában sok tekintetben elkényelmesedtünk.

ELNÖK: Erre irányult a kérdés, hogy ez fenntartható-e, hiszen az egész szociális rendszerünk ezt erősíti, hogy nem baj, akkor majd lesznek a méltó munkahelyek és addig majd fenntartunk egy olyan életszínvonalat...

DR. ÖRY CSABA: Én egyetértek a méltó munkahellyel. Az rendben van, hogy arra törekszünk. Jó, vannak ebben viták természetesen, hogy ez milyen mértékben tartható fenn. Én a magam részéről azt tudom, amit európai szociális modellnek szoktak nevezni, ha van ilyen, mert sokféle európai szociális modell van, én ezt tényleg értéknek tartom. Csak egy biztos, hogy ahhoz, hogy ezt fenn tudjuk tartani, ehhez nagyon sok mindent meg kell változtatnunk és magunknak is nagyon meg kell változnunk. Én ezt nem tartom rossznak. A Néppárton belül is, meg a Fideszen belül is erős vitáim vannak azokkal, akik azt gondolják, hogy most semmi nem számít, csak a gazdaság, és minden, ami szociális, az úri hívság, meg nem engedhetjük meg magunknak. Én ezt nem gondolom.

Tehát én azt gondolom, hogy a gazdaságnak is bizonyos értelemben... ez a lényege egyébként az európai szociális gondolkodásnak, hogy a gazdaságnak is jót tesz az, hogyha van egyfajta szociális biztonság és garancia az ember életében. Másként fog működni is. Mi már nem is tudunk mást csinálni, már nem tudunk visszamenni az Etelközbe és egy új mentalitással nekiállni az egésznek. Abból kell dolgoznunk, ami van. Én nem temetném ilyen értelemben az európai szociális modellt, de hát nagyon sok sebből vérzik, úgyhogy nagyon sok változtatandó van.

De mondjuk, mindenkinek megvan a dolga, én szociálpolitikus vagyok, foglalkoztatáspolitikával, szociálpolitikával foglalkozom, tőlem nehezen fogod azt hallani, hogy az egész marhaság, eljárt fölötté az idő, mert nem így van, nem így gondolom.

ELNÖK: Ugye most lettetted a jelentésedet 2-3 hete...

DR. ÖRY CSABA: Hát egy hónapja. Most találkoztam megint a belga miniszter asszonnyal, és végül is megállapodtunk, sikerült jól együtt dolgozni, mert elértük azt, hogy azért jó néhány elem bekerült a végleges jelentésbe. Félsiker persze, azért nem kell eltúlozni, nem az Anex-be került bele, ahol az előírások vannak, hanem a preambulumba, de azért mégis csak valami, mégis csak megjelent valami a dologban.

A magyar elnökségnek egyébként lesz annyi dolga, már kezdtek szólni nekem, hogy próbáljunk segíteni, és ez ügyben akár ti is nyüzsöghettek vagy jelezhetitek a kormány felé, hogy nekünk kell előterjeszteni majd a következő évi foglalkoztatási irányelveket. És az, hogy az még az első félévben megszülessen, ami azért mégis csak kívánatos lenne, ahhoz ezt már az év elején elő kellene venni. Tehát a Czomba Sanyiékot sürgetni kell, hogy tessenek előállni a kezdeményezéssel, a bizottság felé. Noszogatni a bizottságot, hogy kérjük az alapanyagot.

ELNÖK: Igen. Mi lesz a következő munkád?

DR. ÓRY CSABA: Vannak a szociális fejezetű költségvetések, a 2009-es költségvetés mentesítése, annak kapcsán van öt jelentésem, éppen tegnap adtam elő őket a foglalkoztatási bizottságban.

ELNÖK: Mit jelent ez a mentesítés?

DR. ÓRY CSABA: Ez a zárszámadás tulajdonképpen. Ezek nem túl bonyolult dolgok. Mostanában nem nagyon számítok jelentésre, egyébként az az oka ennek, hogy én osztom a jelentéseket, mert én vagyok a koordinátor, a legnagyobb pártnak én vagyok a koordinátora, és a koordinátorok azok, akik osztják a jelentéseket, és nem tehetem meg, hogy mindent magamnak adok, amikor ott van egy csomó felkészült képviselő, és mindenki azt akarja megmutatni, hogy ő ért hozzá, és amúgy jó. Meg eleve azt ígértem nekik, hogy azon leszek, hogy mindenki kapjon jó témát, jó jelentést, hogy mutathassa azt, hogy ő dolgozik itt a parlamentben. Úgyhogy most úgy látom, hogy inkább a többieknek fogok adni, meg még vannak néhányan, akik még egyáltalán nem kaptak jelentést, nekem pedig most már az 5-6. Ezért nem kellett pontot adnom, mert pontrendszerben adjuk-vesszük a lehetőségeket, és miután én csináltam tavaly a költségvetést, ezért ezt pont nélkülire adták, hogy ezt megcsináljam. Tehát ilyen szempontból logikus volt, hogy ezt nem adjuk el, de miután pontokat kell adni egy-egy jelentésért, ezért nekem kalkulálni kell, mert ha elfogynak a pontjaim, akkor a szocik fogják elvinni az összes későbbi témát. Vagy a liberálisok. Ezért mindig játszanom kell arra, hogy hagyjak annyi mozgásteret magamnak, hogyha bejön egy fontos téma, azt mi tudjuk megszerezni, és ne a szocik. Mert nekünk több pontunk van, mert erősebbek vagyunk.

ELNÖK: Hogyha az országokat nézzük, vannak olyan országok, ahonnan nagyon jó képviselők jönnek többnyire, és van, ahonnan bődületesen gyengék?

DR. ÓRY CSABA: Ez túlzás. Vegyes. Az átlag intellektuál lényegében magasabb, mint egy nemzeti parlamentben. Nem dicsértem feltétlenül a parlamentet. Mindenféleképpen vannak. Egyrészt sok tapasztalt ember van, tehát államelnökök, miniszterelnökök, miniszterek, államtitkárok, ilyenekből rengeteg van. Nem számít semmit, hogy ki ki volt, éppen ezért, mert mindenki volt valaki, vagy a parlament kétharmada volt valaki. Ez azért előny, mert van rutin. Szót értünk egymással. Van néhány ugyancsak hasonló, volt államtitkár, miniszter kollégám, aki voltam én is néhány évig. Félszavakból értjük egymást. Nem kell mindent újrakezdeni, elmondani. Nekem is van némi tapasztalatom. Ilyen szempontból van ennek előnye. És vannak komplett agyalágyultak is, persze. De ez mindig így van. Megvan a mániája, de azért egy-egy csapat van, ugyanúgy megy, mint az itteni parlamentben. Ha látjuk, hogy valaki nagyon gyenge, csak segítünk, odaküldünk egy-egy szakértőt, leülünk, beszélgetünk. Lehet moderálni egy kicsit, hogy ez ne derüljön ki. És olyan nagyon egyébként nincsen locsogás mint a nemzeti parlamentben. Mi ha két percet kapunk, már nagyon örülünk. És azért is öltre megyünk, hogy kapjunk két percet a plenáris ülésen, és minden, amit el akarunk mondani a médiának, azt kettő percen belül elmondanom, mert annyi van. Én még szerencsés vagyok, mert mint koordinátor, állandóan kapok szót, sokkal többet beszélhetek, mint mások. De van, aki összesen két percet szól a másfél év alatt, és még annak is örült.

A Fideszről tudok elsősorban beszélni, bár a szocik is nagyon aktívak, csak kevesen vannak. Mi most elég erősen vagyunk a saját frakciónkon belül, a frakciónk meg erős a parlamentet belül, és ez több lehetőséget ad. Mert van két koordinátorunk, van két bizottsági alelnökünk, két munkacsoport alelnökünk, aki a parlamenti munkáért felel, az a Szájer Józsi,

tehát ilyen értelemben is erősek vagyunk. Ez azért azt jelenti, hogy sokkal több lehetőséghez jutunk. Tehát a magyar képviselők ilyen szempontból ilyenek. Jelentéseik vannak, gyakran szólalnak fel, a létszámunkhoz képest sokkal aktívabbak vagyunk. De e mögött marha sok munka van, ez kétségtelen. Mi minden kedden egy órakeretben ott vagyunk, mindenkinek megvan a maga felelőssége, témája, ő felel azért, hogy tudja, hogy mi van, és ha probléma van, azzal előjőjön. Ezeket mindig minden héten megvitatjuk, ehhez képest minden hónapban tartunk egy vacsorát, ahol csak a képviselők kifejezetten az ilyen típusú kérdéseket beszélnek át, és ezen kívül még előfordul, hogy plusz rendezvényeket berakunk, különösen, amikor magunk megosztottak vagyunk, és többfélét gondolunk ugyanarról a kérdéstről, hogy létrehozzunk olyan kompromisszumot magunk között, amivel egységesebben tudunk fellépni, mert akkor több az erőnk, hogyha valamit egységesen tudunk képviselni. Tehát ezek elég jól megszervezték, de e mögött sok munka van. És jobb a munkakörülményeink mint nektek, ez igaz. Nekem azért van egy havi keretem, abból fel tudok venni embereket, nekem van három munkatársam, aki ott dolgozik nekem. Úgyhogy azért az számít, és ezek általában jól képzett emberek, sok nyelvet beszélnek, van tapasztalatuk a dologban. Azért nem kell mindent magamnak csinálni. Tehát ilyen szempontból jobb azért.

De ott is vannak nagyon jó képviselők, vannak egészen kiválóak, tulajdonképpen mindegy, hogy milyen nemzetből, mert nem attól függ, hogy melyik országból jönnek, és hát vannak gyengébbek, átlagosabbak, vannak olyanok, akik már leszálló ágban vannak, tulajdonképpen csak kihúzzák még néhány évig az időt, és vannak fiatalok, akik úgy gondolják, hogy mindent mindenkinél jobban tudnak és passzíroznak ki minket onnan, ahonnan csak lehet. Mert mi már idősebbek vagyunk, hát persze. Ez viszont az élet normális rendje, ezzel nem tudok mit csinálni, én is ilyen voltam húsz évvel ezelőtt. Meg kell küzdeni velük.

ELNÖK: Köszönjük szépen, hogy itt voltál, és hogy minden kérdésre válaszoltál.

DR. ÓRY CSABA: Endre, azt kell, hogy kapcsolatban kell lenni a munkatársaimmal, főleg a Dórával.

ELNÖK: Arra gondoltam egyébként, hogyha már úgyis sokan vannak itt munkaügyben, akkor esetleg valami egyetemen összefogva egy olyan előadássorozatot megcsinálni a jövő évben, ami arról szól, hogy ...

DR. ÓRY CSABA: Hát lehet, de ne legyenek illúzióid! A kutyát nem érdekli, hogy mi mit csinálunk az Európai Unióban.

ELNÖK: De ez baj! Baj egyébként!

DR. ÓRY CSABA: Persze, hogy baj, de hát így van. Mindenkinek van 15 fontosabb baja, minthogy azzal foglalkozzon, hogy mi mit keverünk az unióban.

Egyébként meg meglehetősen rossz véleménnyel van róla: hülyék, bürokratikusak, el vannak szakadva az emberektől, ráadásul ezért még jól meg is fizetik őket. Ez az általános vélemény rólunk. Ne legyenek illúzióid, hogy mi olyan nagy sztárok lennénk itt, hogy kíváncsiak ránk. A frászt kíváncsiak ránk! És vannak is képviselők, akik mindent megtesznek, hogy visszamehessenek a nemzeti parlamentjükbe vagy kormányukba, mert szükségük van a rivaldafényre, médiára. De ahogy öregszik az ember, ezt már nem tartja annyira fontosnak. Én jól elvagyok, érdekel is, szeretem is ezt csinálni, úgyhogy én egyáltalán nem törekedtem, hogy visszajöjjenek. Ráadásul, akik csinálják az én témáimat, azokat kedvelem.

Tehát én Sanyit kifejezetten kedvelem, amikor lehet, segítek neki, gyakran beszélünk. Tehát szerintem ez rendben van.

ELNÖK: No, akkor köszönjük.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 40 perc)

Spaller Endre
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia